

# Miljøgodkendelse til svineproduktion

Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg

Efter § 16a i Lov om Husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.



DATABLAD

Beliggenhed	Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg
Ejer	Karl Ole Jokumsen
Adresse	Svejstrupvej 8, 8660 Skanderborg
Tlf. nr.	40295811
E-mail.	kojokumsen@mail.dk
Matr. Nr. og Ejerlav	8a og Vrold, Skanderborg Jorde
CVR nr.	26114675
CHR. nr.	
Ejendoms nr.	7460017110
Driftsansvarlig	Karl Ole Jokumsen
Brugstype	IE-Slagtesvin produktion
Tilsynsmyndighed	Skanderborg Kommune
Godkendelses dato	9. juni 2021
Næste revurdering	2029

# Indhold

1.	Afgørelse .....	4
1.1	Godkendt produktionsareal.....	4
1.1.1	Frist for udnyttelse .....	4
1.2	Vilkår .....	5
1.2.1	Generelle vilkår .....	5
1.2.2	Vilkår om produktionsareal.....	5
1.2.3	Vilkår om gyllekøling .....	5
1.2.4	Vilkår om støj .....	6
1.2.5	Vilkår om håndtering af affald .....	6
1.2.6	Vilkår om bekæmpelse af skadedyr.....	6
1.2.7	Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand .....	6
1.2.8	Vilkår om egenkontrol .....	7
1.2.9	Vilkår til forebyggelse af uheld .....	7
1.2.10	Vilkår ved ophør .....	7
1.3	Alternativer.....	7
1.4	Offentliggørelser.....	7
1.5	Klagevejledning .....	8
1.6	Resume af godkendelse.....	9
2.	Ansøgning og Miljøvurdering .....	10
2.1	Lovgivningsmæssig baggrund .....	10
2.2	Beskrivelse af det ansøgte projekt .....	10
2.3	Anlæg og Beliggenhed .....	11
2.3.1	Faste afstandskrav.....	11
2.4	Produktionsareal og husdyrhold .....	11
2.4.1	Gyllekølingsanlæg .....	12
2.4.2	Opbevaringskapacitet .....	12
2.4.3	Affald.....	13
2.5	Lugt .....	13
2.5.1	Skadedyr .....	14
2.5.2	Støv.....	14
2.5.3	Støj .....	15
2.5.4	Lys .....	15
2.5.5	Transporter til og fra ejendommen .....	15
2.6	Jord, grundvand og overfladevand .....	15
2.6.1	Jord og grundvand .....	15
2.7	Natur .....	16
2.7.1	Natura 2000/kategori 1 natur .....	17
2.7.2	Bilag IV arter .....	18
2.7.3	Kategori 2 natur .....	19
2.7.4	Kategori 3 natur og Skov.....	20
2.8	Landskabelige- og kulturhistoriske værdier .....	22
2.9	BAT.....	22
2.9.1	Ammoniak .....	22
2.9.2	Fodring.....	23
2.9.3	Vand- og energiforbrug.....	23
2.9.4	Management og miljøledelse .....	24

# 1. Afgørelse

## 1.1 Godkendt produktionsareal

Skanderborg Kommune har den 01-12-2020 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Svejstrupvej 8, 8660 Skanderborg, matrikel nr. 8a m.fl. omhandlende følgende:

Skanderborg Kommune meddeler hermed godkendelse til et produktionsareal på 1.355 m<sup>2</sup> på Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg, bestående af:

- 1.355 m<sup>2</sup> produktionsareal til slagtesvin

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses tabel 2.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til *Husdyrbrugloven*<sup>1</sup> – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*<sup>2</sup>, som begge har til formål at begrænse forurening og gener fra erhvervsmæssige husdyrbrug.

Afgørelsen er truffet på grundlag af ansøgning nr. 223302, herunder de beregningsmodeller, som indgik i ansøgningssystemet ved den seneste version af ansøgningen, indsendt d. 20-04-2021 og kommunens registreringer og vurderinger. Se yderligere under afsnit 3.

Det aktuelle projekt er vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Projektet forudsættes at leve op til de gældende vand- og naturplaner.

Godkendelse erstatter den tidligere miljøgodkendelse til 8.365 slagtesvin 30-108 kg. af 27. december 2006, revurderet 25. august 2015 på samme ejendom. Der stilles nye vilkår, som skal sikre at den samlede produktion lever op til kravene i husdyrbrugloven.

Hvis denne godkendelse påklages og derefter hjemsendes, eller ændres til et afslag, vil den oprindelige Godkendelse fortsat være gældende.

Miljøgodkendelser efter § 16 a skal revurderes 8 år efter godkendelsen er givet første gang, og derefter hvert 10. år.

I øvrigt gøres opmærksom på, at godkendelsen ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation, dyrevelfærdskrav eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

### 1.1.1 Frist for udnyttelse

Senest 6 år efter tilladelsen er meddelt, skal godkendelsen være udnyttet. Da godkendelsen alene omfatter produktion i allerede eksisterende stalde, vil godkendelsen blive betragtet som taget i brug, umiddelbart efter den er givet.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet.

---

<sup>1</sup> Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019

<sup>2</sup> Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen nr. 2256 af 29. december 2020

## 1.2 Vilkår

Denne godkendelse meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

### 1.2.1 Generelle vilkår

1. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om indholdet i godkendelsen.

Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, herunder de vilkår som er stillet for godkendelsen.

2. Beredskabsplanen skal være umiddelbart tilgængelig for alle med ærinder i stalden.
3. Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

### 1.2.2 Vilkår om produktionsareal

4. Godkendt produktionsareal

Stald og dyretype	Areal, m <sup>2</sup>	Gulvtype	Teknologi
BBR 11 Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise	1.022	Fulddrænet gulv	Gyllekøling
BBR 6 Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise	223	Fulddrænet gulv	-
BBR 6 Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise	110	Fulddrænet gulv	-
<b>I alt</b>	<b>1.335</b>		

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

### 1.2.3 Vilkår om gyllekøling

5. Gyllekanalerne i stald BBR 11 med et produktionsareal på 1.022 m<sup>2</sup> skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet til en varmepumpe
6. Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 14,6 kW => 14,3 W/m<sup>2</sup>.
7. Den årlige driftstid skal være 8.760 timer (hele året)
8. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
9. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
10. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

#### 1.2.4 Vilkår om støj

11. Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier (tabel 1):

Tabel 1: Oversigt over grænseværdier for støj i forskellige tidsintervaller og med forskellig midlingstid.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	Ref.tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl.07.00-18.00	45 dB(A)	Ref.tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	Ref.tid 1 timer
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	Ref.tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

#### 1.2.5 Vilkår om håndtering af affald

13. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
14. Der skal foreligge dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald f.eks. i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.
15. Døde dyr skal anmeldes til afhentning senest inden for 24 timer efter konstatering af dødsfaldet. Hvis opbevaringen sker i en container, kan det vente indtil containeren er fuld, dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter påfyldning af containeren er begyndt.
16. Døde dyr skal i tidsrummet indtil afhentning opbevares således, at de er afskærmet mod hunde og vilde dyr på en måde, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

#### 1.2.6 Vilkår om bekæmpelse af skadedyr

17. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Danmarks Jordbrugsforskning, skadedyrlaboratoriet.
18. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

#### 1.2.7 Vilkår om håndtering af gylle og vaskevand

19. I forbindelse med påfyldning af gyllevognen må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden således, at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
20. Der skal anvendes gyllevogn med påmonteret kran, som svinger ind over tanken, eller der skal anlægges en læsseplads, hvorfra spild ledes til en opsamlingsbeholder.
21. Gødning og vaskevand fra udleveringsrampen skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.
22. Flydende foder eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb.
23. Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder, da det kan indeholde rester af foder og gødning.

24. Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på ejendommen skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder.
25. Gyllebeholderen med et overfladeareal på 798 m<sup>2</sup> skal have fast overdækning

### 1.2.8 Vilkår om egenkontrol

26. Det skal kunne dokumenteres at ovenstående vilkår er overholdt. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
  - Dokumentation for 9 måneders opbevaringskapacitet
  - Logbog over flydelag på gyllebeholder uden fast overdækning, når den er i brug
  - Dokumentation for håndtering af affald
  - Dokumentation for drift af gyllekølingsanlæg
  - Serviceaftaler i forhold til valgt teknologi
  - Forbrug af vand og el
  - Dokumentation for fasefodring
  - Dokumentation for min. 100 pct. fytase eller andet letfordøjeligt uorganisk fosfor
  - Miljøledelse; miljøpolitik ud fra de aktuelle miljøforhold på ejendommen, fastsatte miljømål og en handlingsplan.
27. Miljøledelse – for IE-virksomheder, som indeholder; Miljøpolitik ud fra de aktuelle miljøforhold på ejendommen, fastsatte miljømål og en handlingsplan.

### 1.2.9 Vilkår til forebyggelse af uheld

28. Landbruget skal indrettes og drives således, at spild og andet utilsigtet udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges.
29. Pumpning af gylle til gyllevogn skal ske under opsyn. Pumpeanlægget til og fra gyllebeholderen skal være udformet, så pumpen ikke kan aktiveres ved et tilfælde, evt. ved brug af nøgle.
30. Der skal foreligge en beredskabsplan på ejendomme, med relevante kort og telefonnumre.
31. Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

### 1.2.10 Vilkår ved ophør

32. Ved ophør af driften på ejendommen skal stalde m.v. rengøres og alle oplag af husdyrgødning, foder, affald og lignende bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

## 1.3 Alternativer

Da der er tale om godkendelse af en allerede eksisterende produktion, har der ikke været overvejet alternativer.

0-alternativet ville være at fortsætte på den eksisterende miljøgodkendelse.

## 1.4 Offentliggørelser

Første udkast til afgørelsen blev den 8. februar 2021 sendt i høring hos ansøger og konsulent. Vi modtog bemærkninger og supplerende oplysninger d. 16. april 2021.

Naboer inden for konsekvenszonen (590 m) og sagsparter fik ved brev af 3. maj 2021 udkastet tilsendt, og blev orienteret om at de havde mulighed inden for 30 dage at indsende eventuelle kommentarer til Skanderborg Kommune indtil den 3. juni 2021. Der kom ingen bemærkninger i høringsperioden.

Afgørelsen om godkendelse af husdyrproduktionen Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg, er truffet den 9. juni 2021, og offentliggøres på Skanderborg Kommunes hjemmeside <https://www.skanderborg.dk/aktuelle-hoeringer-og-afgoerelser>, den 10. juni 2021.

## 1.5 Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrbrugloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest torsdag d. 8. juli 2021.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af nmkn.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse af afgørelsen i klageperioden, og mens en eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyrbrugloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

### **Følgende kan klage:**

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*.



**Kopi af afgørelsen er sendt til:**

Karl Ole Jokumsen  
Anne Kirkegaard, Velas

Navn	E-mail
Styrelsen for patientsikkerhed, tilsyn og rådgivning Nord	trnord@stps.dk
Det Økologiske Råd	husdyr@ecocouncil.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnskanderborg-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg lokalgruppe	skanderborg@dof.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Danmarks Fiskeriforening	mail@dkfisk.dk
Forbrugerrådet	fbr@fbr.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	ae@ae.dk

## 1.6 Resume af godkendelse

**Beskrivelse af det ansøgte projekt**

Der søges om ny miljøgodkendelse af det eksisterende anlæg. Der bygges ikke nyt, og den nuværende drift fortsætter.

**Forurening og gener fra husdyranlægget**

I ansøgningsystemet er lugt- og ammoniakemission beregnet. Alle lugtgenekriterier er overholdt, og ammoniakdepositionen er begrænset via et eksisterende gyllekølingsanlæg, således at alle depositions-krav i loven er overholdt.

Alle de faste afstandskrav i loven er ligeledes overholdt.

**Landskabelige- og kulturhistoriske værdier**

Da der ikke bygges nyt, er der ingen ændring af de landskabelige og/eller kulturhistoriske værdier.

**BAT**

Produktionsanlægget lever op til BAT, da de nationale regler for IE-brug overholdes, de nationale regler for udbringning af husdyrgødning overholdes, og staldindretning og fodring overholder det beregnede ammoniak-BAT krav.

**Afgørelse**

Med en godkendelse efter den nu-gældende husdyrbruglov, hvor der godkendes et produktionsareal, giver det en større fleksibilitet i produktionen, end med miljøgodkendelsen fra 2006.

Da alle kriterier i husdyrbrugloven er overholdt, giver Skanderborg Kommune den ansøgte miljøgodkendelse.

## 2. Ansøgning og Miljøvurdering

### 2.1 Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til et staldareal med mere end 100m<sup>2</sup>, og med mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, skal anlægget vurderes i henhold til § 16a i *Husdyrbrugloven*. Denne godkendelse er således udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvori EU's VVM-direktiv<sup>3</sup> og IE-direktiv<sup>4</sup> er indarbejdet.

I godkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

### 2.2 Beskrivelse af det ansøgte projekt

Der søges om miljøgodkendelse til et eksisterende anlæg, som på nuværende tidspunkt har en miljøgodkendelse fra 2006. I hele perioden har der været gyllekøling i den største af staldene BBR11 (se figur 2-1), og det vil der fortsat være.



Figur 2-1 Oversigtstegning, stalde og gødningslagre

<sup>3</sup> Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

<sup>4</sup> IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

## 2.3 Anlæg og Beliggenhed

Husdyranlægget ligger samlet på adressen Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg. Hele anlægget, herunder den ansøgte stald, ligger ca. 630 m vest for byzonen til Skanderborg (Vrold). Afstanden til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, og som ikke ejes af den driftsansvarlige er ca. 220 mod nordøst (Vroldvej 127 A), mens afstanden til samlet bebyggelse er længere end til byzonen.

### 2.3.1 Faste afstandskrav

I husdyrbrugsloven er fastsat en rækkefaste afstandskrav, se Tabel 2-1 Generelle afstandskrav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen §§5 og 6 samt faktiske afstande fra anlægget Tabel 2-1.

Tabel 2-1 Generelle afstandskrav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen §§5 og 6 samt faktiske afstande fra anlægget

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	700 m
Almene vandforsyningsanlæg	50	70 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	360 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15	45 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Over 25 m
Beboelse på samme ejendom	15	20 m
Naboskel	30	45 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplannens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	630 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	1,6 km
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50	219 m

Skanderborg kommune vurderer på den baggrund, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra anlægget begrænses til det niveau, som er opstillet i husdyrbrugloven, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

## 2.4 Produktionsareal og husdyrhold

Husdyrbrugets produktionsramme reguleres ud fra m<sup>2</sup> produktionsareal. Derudover har dyretyper og staldtyper, samt evt. anvendelse af miljøteknologier afgørende betydning for husdyrbrugets miljøbelastning.

Det samlede ansøgte produktionsareal på Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg, er 1.355 m<sup>2</sup>, fordelt på forskellige dyretyper og stalde (se Tabel 2-2). Skanderborg Kommune stiller vilkår om, at det angivne produktionsareal, dyretyper og staldtyper skal overholdes.

Staldanlæggene kan med denne godkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne, som ses i Tabel 2-2.

Tabel 2-2 Oversigt over stalde, dyretyper og produktionsareal på Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg. Arealerne er ens både i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift. \*Fulldrænet gulv, er tidligere fuldspalte-gulv med spaltelukkere, for at leve op til dyrevelfærdskravene. Der er kummeareal under hele staldarealet.

Staldnavn	Staldstørrelse, m <sup>2</sup>	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m <sup>2</sup>	Maks. antal dyr pr. år ifølge dyrevelfærdsreglerne
BBR 6 Sl.svin-stald 1	534	<b>Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise på fulldrænet gulv*</b>	1.022	5.500-7.400
BBR 11 Sl.svin-stald 2	1435	<b>Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise på fulldrænet gulv*</b>	110+223	500-700
I alt			1.355	Ca. 7.-8.000

#### 2.4.1 Gyllekølingsanlæg

I den eksisterende stald (BBR6) er installeret et gyllekølingsanlæg. I den oprindelige godkendelse blev regnet med en ammoniakreducerende effekt på 28 %. Med de nuværende beregningsmetoder, er effekten af det eksisterende anlæg 11 %.

Forudsætningen er at, der er en køleffekt på 14,3 W/m<sup>2</sup>, hvilket giver en ammoniakreducerende effekt på 11 %. Det forudsættes, at anlægget er i drift året rundt.

Dette stilles som vilkår for godkendelsen.

#### 2.4.2 Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten på ejendommen omfatter to gyllebeholdere, som henholdsvis udgør et areal på 798 m<sup>2</sup> og 225 m<sup>2</sup>. Volumen på gyllebeholderne er 3.500 m<sup>3</sup> og 730 m<sup>3</sup>.

Den store gyllebeholderen har fast overdækning, hvilket ifølge Miljøstyrelsens teknologiblad forventes at give en mindre ammoniakemission. Den lille gyllebeholder er pt ikke kontrolleret jf. beholderkontrol bekendtgørelsen, og må derfor ikke anvendes til opbevaring af husdyrgødning, før den er kontrolleret og godkendt.

Der produceres ca. 4.669 tons husdyrgødning fra staldene. Vaskevand og vandspild indgår i normtallene for vandforbrug, for de enkelte dyretyper.

Det betyder, at der præcis er en opbevaringskapacitet på 9 måneder, når kun den store gyllebeholder er i brug.

Tabel 2-3 Oversigt over opbevaringsanlæg, der anvendes fremover

Anlæg	Byggeår	m <sup>2</sup> /m <sup>3</sup>	Afløb til	Seneste 10 års beholderkontrol <sup>5</sup>	Overdækning
Gyllebeholder, stor	2008	798/3.500	ingen	2019	fast overdækning
Gyllebeholder, lille	1986	208/730	ingen	1997	flydelag

Ifølge *Husdyrgødningebekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den beregnede opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig

### 2.4.3 Affald

Døde dyr afhentes af DAKA. Indtil afhentning skal døde dyr opbevares jf. reglerne i bek. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring af døde produktionsdyr. Se desuden den miljøtekniske redegørelse side 8.

Opbevaring og bortskaffelse af affald i øvrigt skal følge det gældende regulativ for Skanderborg Kommune. Det kan til enhver tid ses på [www.renosyd.dk](http://www.renosyd.dk).

Der er i regulativet bl.a. krav til opbevaring af farligt affald som f.eks. spildolie: Affaldet skal opbevares i godkendt emballage på en plads med tæt bund, der kan opsamle indholdet fra den største beholder, og pladsen skal være overdækket.

Skanderborg Kommune vurderer, at opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

## 2.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret og sensommer.

### Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3, pkt. B), er der fastsat lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU<sub>E</sub><sup>6</sup> pr. m<sup>3</sup> luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU<sub>E</sub> pr. m<sup>3</sup> luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

<sup>5</sup> Jævnfør *Bekendtgørelse nr. 1322 af 14. december 2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft*, skal åbne og lukkede beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand på mere end 100 m<sup>3</sup> kontrolleres mindst hver 10. år af en autoriseret kontrollør.

<sup>6</sup> OU<sub>E</sub> = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU<sub>E</sub> er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Tabel 2-4 Beregnede lugtgene afstande i husdyrgodkendelse.dk

Områdetype	Lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Byzone, 5 OU	436	710
Samlet bebyggelse, 7 OU	308	1.605
Enkeltbolig (Vroldvej 127A), 15 OU	142	295
Enkeltbolig (Vroldvej 164), 15 OU	142	299

Det fremgår af Tabel 2-4 Beregnede lugtgene afstande i husdyrgodkendelse.dk Tabel 2-4, at alle lugtgenekriterier i husdyrbrugloven er overholdt. I beregningen af lugtgeneafstand til enkeltboliger indgår kun boliger uden landbrugspligt, og boliger som ejes af andre end den ansvarlige for driften af svineproduktionen.

### 2.5.1 Skadedyr

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaaler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne. Det er oplyst, at der anvendes rovfluer i gyllekummerne. Dermed vurderes, at der ikke vil opstå gene for naboer.

Da det drejer sig om lukkede stalde, samt foderet opbevares i lukkede fodersiloer, vurderer Skanderborg kommune, at risikoen for en væsentlig opformering af fluer og andre skadedyr på husdyrbruget til gene for naboer er minimal.

### 2.5.2 Støv

Der vil forekomme støv fra staldventilationen og fra brug af foderblander, men det vurderes, at det ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne, da foderblanding foregår i en lukket hal. Dette er beskrevet i Miljøkonsekvens rapporten side 11.

Derudover kan der opstå støvgener, når der kører tunge køretøjer på tilkørselsvejen. Der er beplantning langs tilkørselsvejen, som vil begrænse en del af de potentielle støvgener.

Skanderborg Kommune vurderer på den baggrund, at produktionen ikke giver anledning til væsentlige støvgener hos de omkringliggende naboer.

### 2.5.3 Støj

Støjkilderne vil hovedsageligt være ventilationsanlæggene og foderanlægget inklusive transportsnegle for kornet, mølle og blandingsanlæg, se yderligere i Miljøkonsekvens rapporten side 10-11. Alle støjkilderne er sædvanligt forekommende på et landbrug med husdyrproduktion.

Vi vurderer, at husdyrbruget kan og skal overholde støjgrænserne for ”Type 3. Blandet bolig og erhverv” i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Der er opstillet et vilkår i forbindelse med støj, som vil komme i anvendelse, hvis der kommer klager over støj fra ejendommen.

### 2.5.4 Lys

Udleveringsrampen på ejendommen er afskærmet af bygninger på tre sider, og gyllebeholderne og læhegn mod øst. Eventuel udendørs belysning her vil formentlig ikke kunne ses fra nabobeboelserne.

På denne baggrund vurderes, at belysning i forbindelse med produktionen, ikke vil være til gene for naboer.

### 2.5.5 Transporter til og fra ejendommen

Transporter til og fra ejendommen er beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten side 9-10.

Her fremgår det, at da der søges godkendelse til en eksisterende produktion, vil mængden af transportere være uændret. Der er tilkørsel direkte fra Vroldvej, hvor kun Vroldvej 129 A passeres.

En trafiktælling fra 2016 ca. ud for Vroldvej 127, viste en hverdags trafik på godt 7.000 biler, hver af 277 lastbiler.

Ud fra den Miljøtekniske redegørelse kan beregnes, at der er ca. 1,6 transportere om dagen i gennemsnit over et år, når både transportere med lastbil og traktor tælles med.

Skanderborg Kommune vurderer på den baggrund, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes. Vi ser derfor ingen grund til at regulere transporterne på husdyrbrugets interne veje.

Færdsel på offentlig vej er omfattet af færdselsloven, hvor politiet er myndighed, og kan derfor ikke reguleres i denne godkendelse.

## 2.6 Jord, grundvand og overfladevand

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand er som udgangspunkt sikret via anden lovgivning.

### 2.6.1 Jord og grundvand

Produktionsanlægget er placeret uden for et område udpeget som følsomt drikkevandområde.

Skanderborg kommune vurderer, at den gældende bekendtgørelse om olietanke sikrer mod olieforurening af jord og grundvand fra olietanke. Det er i Miljøkonsekvens rapporten side 7 oplyst, at der ikke findes olietanke på ejendommen.

Ligeledes vurderer Skanderborg Kommune, at når reglerne for opbevaring og anvendelse af sprøjtemidler overholdes og retningslinjer i kommunale indsatsplaner følges, sikres både jord, grundvand og overfladevand mod forurening.

Spildevand håndteres ligeledes efter gældende lovgivning, og vaskevand fra staldene ledes til gyllebeholder.

## 2.7 Natur

Af tabel 2-5 fremgår størrelsen af den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra stald og gødningsopbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på [www.husdyrgodkendelse.dk](http://www.husdyrgodkendelse.dk) (skema 223302). Med denne godkendelse vil ammoniakemissionen være uændret, da produktionsarealet er uændret. Baggrundsdepositionen i området er 10,5 kg N/ha/år.

Tabel 2-5 Beregnet ammoniak emission fra de ansøgte staldanlæg

Ammoniakemission	Kg kvælstof (N) pr. år
Nudrift	2280
Ansøgt drift	2280
Meremission, som følge af udvidelsen:	0

### Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrbruglovens* § 7, i tre kategorier:

**Kategori 1-natur.** Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

**Kategori 2-natur.** Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end ti ha, som er omfattet af



*Naturbeskyttelseslovens*<sup>7</sup> § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

**Kategori 3-natur.** Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug ud over husdyrbruget, der søger, falder den tilladte **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget der søger, må **total**depositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale tilladte **mer**deposition til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommunen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

### 2.7.1 Natura 2000/kategori 1 natur

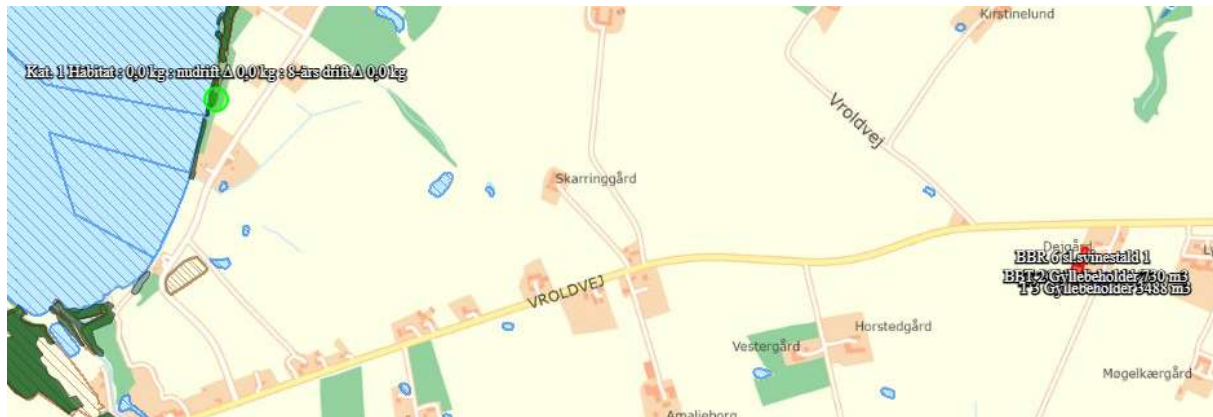
#### **Faktaboks**

EU har udpeget naturområder, som er særligt værdifulde, set i et europæisk perspektiv. Områderne kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Såfremt marker er helt eller delvist beliggende inden for habitatafgrænsningerne skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

<sup>7</sup> Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer).

Nærmeste kategori 1-natur er Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenåen, som ligger ca. 2 km vest-nordvest for anlægget, se Figur 2-2



Figur 2-2 Beregning af deposition til nærmeste kategori 1 naturområde

Det skrappeste afskæringskriterie for totaldeposition er 0,2 kg N/ha/år, hvilket gælder for husdyrbrug, hvor der er mere end et andet husdyrbrug som påvirker samme naturområder. Når der ikke er andre husdyrbrug i nærheden, er afskæringskriteriet en total deposition på 0,7 kg N/ha/år. Depositionen som følge af den ansøgte produktion er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, og overholder dermed afskæringskriteriet.

Da det nærmeste Natura2000 område ikke påvirkes af emissioner direkte af det ansøgte anlæg, vurderes det, at ingen Natura2000 områder vil blive påvirket af projektet. En nærmere beskrivelse af området er derfor undladt.

## 2.7.2 Bilag IV arter

### Faktaboks

Af EF-habitatdirektivets<sup>8</sup> bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Den eneste bilag IV art, der findes i området, og som er relevant i forbindelse med at de ansøgte stalde, er stor vandsalamander. Stor vandsalamander har kendte, men spredte forekomster i området. Stor vandsalamander yngler i rene vandhuller, og kan bruge alle vandhuller som rastesteder. Den overvint- rer på land.

Ammoniakdepositionen fra produktionen til vandhuller i nærheden vurderes at være ubetydelig i forhold til den næringsstofftilførsel, der sker med vand fra omkringliggende marker. Stor vandsalamanders levesteder vurderes dermed ikke at blive påvirket af projektet.

Arter af flagermus kan også forekomme, men er ikke relevante i forbindelse med nærværende udvi- delse, da der ikke vil være indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for flagermus.

<sup>8</sup> EF-habitatdirektivet fra 1992 (*Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (med senere ændringer)).

Dermed vurderer vi, at fortsat produktion i det eksisterende anlæg ikke vil påvirke nogen bilag IV arter negativt.

### 2.7.3 Kategori 2 natur

De nærmeste kategori 2 naturområder er to overdrev, som ligger henholdsvis ca. 1,3 km nord for ejendommen og 1,5 km nordøst for ejendommen, se Figur 2-3.

Totaldepositionen til begge område er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Da nudrift og ansøgt drift har samme produktionsareal, er deposition den samme i nudrift og ansøgt drift.

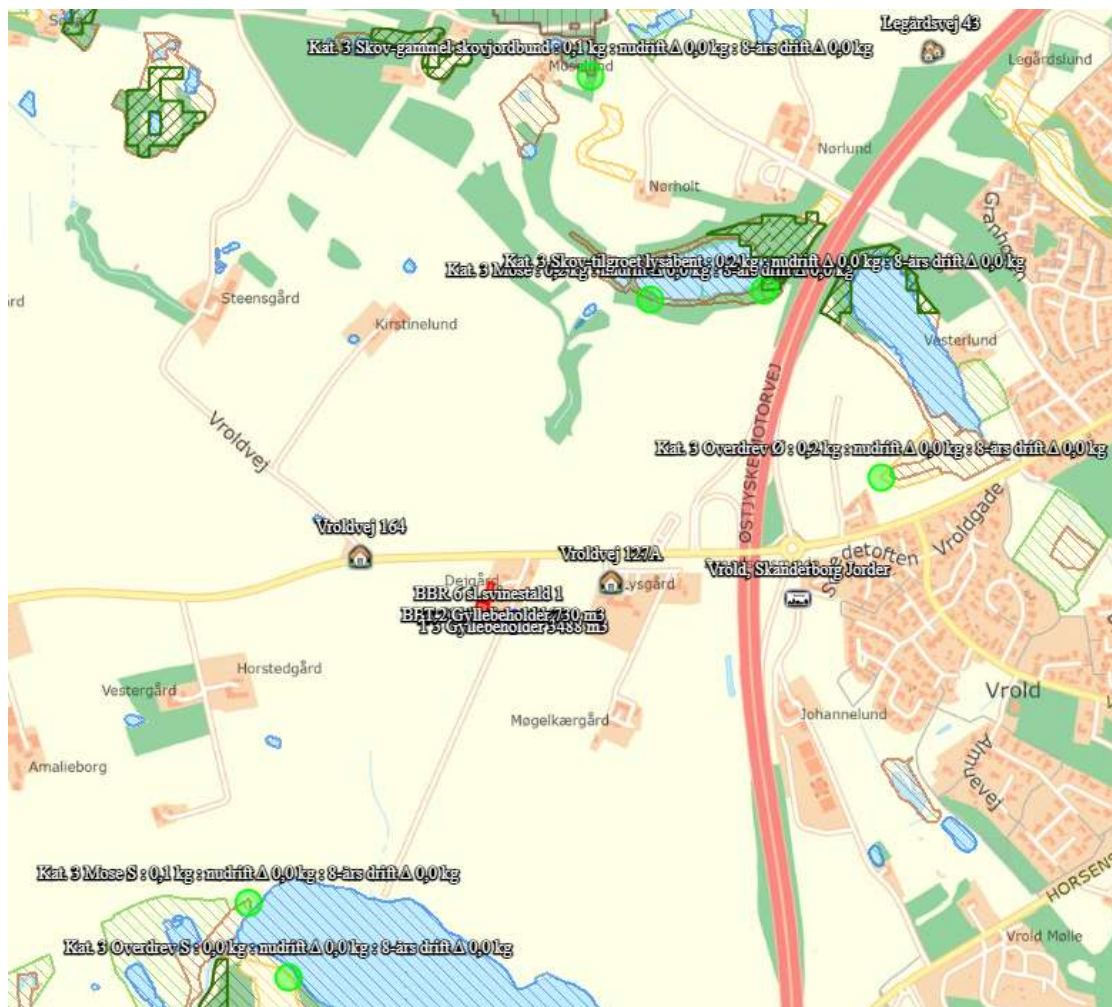
Overdrev har normalt tålegrænser i intervallet 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er 10,5 kg N/ha/år og total-depositionen fra anlægget 0,1 kg N/ha/år, er det Skanderborg Kommunes vurdering, at den samlede deposition er så tæt på den lave grænse i tålegrænse intervallet, at overdrevene ikke vil være påvirket af deposition fra anlægget på Vroldvej 129b, 8660 Skanderborg.

Da total-depositionen samtidig er under 1 kg/ha/år, vurderer vi, at der ikke er grundlag for skærpende vilkår i denne forbindelse.

Overdrevene er på den baggrund ikke beskrevet nærmere.



Figur 2-3 Beregning af deposition til kategori 2 natur



Figur 2-4 Beregning af deposition til kategori 3 natur og skov

## 2.7.4 Kategori 3 natur og Skov

Der er beregnet deposition til flere naturområder omkring Vroldvej 129b, se Figur 2-4

Nærmeste beskyttede naturområde ligger godt 700 m nordøst for ejendommen. Her er et moseområde og tilgroet skov omkring en mindre sø. Depositionen til disse områder er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Tålegrænsen for mosen er 20-25 kg N/ha/år og for skove er den 10-20 kg N/ha/år.

Ca. 900 m øst-nord-øst for ejendomme ligger et mindre overdrev på kanten af et moseområde. Total depositionen hertil er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrev er 10-20 kg N/ha/år.

Sydvest for ejendommen er beregnet deposition dels til det nærmeste naturområde, en mose langs en søbred, ca. 850 m mod sydvest og til et overdrev ved kanten af samme sø, ca. 950 m mod sydvest. Deposition til mosen er beregnet til 0,1 kg N/ha/år og til overdrevet 0 kg N/ha/år.

Med en baggrundsdeposition på 10,5 kg N/ha/år i området vil ingen tålegrænser være overskredet.

Da der ikke er mer-depositioner forbundet med godkendelsen, er der ikke grundlag for at stille skærpende vilkår i denne forbindelse.

### Faktaboks

En skov er defineret som et areal, der er større end ½ ha og mere end 20 m bred, som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer.

En skov er ammoniakfølsom, når:

- der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller
- der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25, og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Årsagen til at gamle skove er ammoniakfølsomme er, at både løv- og nåleskov har en tålegrænse for kvælstofdeposition på 10-20 kg N/ha/ år. Det, som kan skades i skoven, er dels vækstforhold og plantearter via ændringer i jordbundskemien, dels andre følsomme organismer, og endelig i ekstreme tilfælde selve træernes bladvæv og andre planters væv.

Ændring af jordbundskemien har normalt kun uvæsentlig betydning i skov plantet på tidligere landbrugsjord, idet den tidligere kalkning, pløjning og gødskning under landbrugsdyrkningen modvirker ændringerne. I gamle skovområder, som ikke er etableret på tidligere landbrugsjord i de sidste par hundrede år, er jordbunden derimod følsom.

Skov opstået ved tilgroning af naturarealer for mindre end ca. 200 år siden indtager en mellemstilling. Ved en vurdering af ammoniakfølsomhed har det derfor betydning, om skoven har en jordbund, som har båret skov i kort eller lang tid. Jo længere tid, des mere følsom. Hvis jordbunden har været dyrket som landbrugsjord, inden skoven blev etableret og inden for de sidste par hundrede år, er jordbunden mindre følsom.

For at kunne afklare om en skov er ammoniakfølsom, indhentes yderligere oplysninger. Jf. den ovenfor nævnte definition på ammoniakfølsom skov er det således nødvendigt at indhente oplysninger om, hvorvidt der har været skov på arealet i lang tid (mere end 200 år), eller at indhente oplysninger om, hvorvidt der er naturskovsindikerende eller gammelskovsarter i skoven.

Oplysninger om hvilke skove, der har gammel skovjordbund, må sammenstilles ud fra tilgængeligt kortmateriale. Hvis skoven både findes på kort fra ca. 200 år siden og i dag, og der ikke er kort, der viser, at skoven i mellemtiden var væk i en periode, må skoven anses for at have gammel skovjordbund. Selve træernes alder i skoven spiller kun en rolle, hvis nogle af dem er over 200 år. I så fald er der også tale om gammel skovjordbund. Oplysninger om hvilke skove, der er selvgroede på tidligere uopdyrket naturareal, må søges på tilsvarende vis ved at sammenholde data fra kort.

Desuden vil der være tale om en ammoniakfølsom skov, hvis den rummer en eller flere af de arter, der er naturskovindikerende eller gammelskovsarter, og som er på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovloven. Det følger heraf, at en skov godt kan være ammoniakfølsom, fordi den rummer naturskovindikerende eller gammelskovsarter, selv om der ikke har været skov på arealet i meget lang tid – mere end 200 år. I de fleste tilfælde vil en skov, der rummer sådanne arter, dog være en gammel skov.

## 2.8 Landskabelige- og kulturhistoriske værdier

Husdyrbrugets beliggenhed skal vurderes i forhold til forskellige udpegninger og beskyttelseshensyn i kommuneplanen og fredninger m.v. Det vil sige relevante bygge- og beskyttelseslinjer, fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger, fredede områder samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Alle disse beskyttelseshensyn retter sig mod nye bygninger.

I dette tilfælde foregår den ansøgte produktion udelukkende i eksisterende bygninger. Vurdering i forhold til dette er derfor ikke relevant.

## 2.9 BAT

### Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsoptøningsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling. For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IE-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter<sup>9</sup> ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade<sup>10</sup>, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er derudover fastlagt BAT-standardvilkår for de gængse husdyrproduktionsgrene, der beskriver en emissionsgrænseværdi for ammoniak som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. BAT-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse.

Ikke-IE brug med mere end 750 kg N/år i ammoniak emission, skal overholde BAT-ammoniak emissionen fastlagt i bekendtgørelsen.

IE-brug skal overholde BAT-ammoniak emissionskravet samt redegøre for miljøledelse, management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning.

IE-brug er:

- Flere end 750 stipladser til søer
- Flere end 2.000 stipladser til slagtesvin over 30 kg
- Flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

### 2.9.1 Ammoniak

Der er metodefrihed i forhold til valg af stalddtype og miljøteknikker, når BAT-ammoniak kravet skal opfyldes.

<sup>9</sup> Rammerne for dette BREF-dokument, der vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

<sup>10</sup> Teknologibladerne er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologibladerne er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

I den eksisterende miljøgodkendelse er krav om gyllekøling og fast overdækning på den største gyllebeholder. Dette regnes derfor med som BAT, og stilles også som vilkår for denne godkendelse.

I den oprindelige godkendelse blev regnet med en ammoniakreducerende effekt på 28 %. De beregningsmetoder, som bruges i dag, på det samme gyllekølingsanlæg, giver en ammoniakreducerende effekt på 11 %. Vi har vurderet, at der eksisterende anlæg er BAT. I hudsdyrgodkendelse.dk er stalden med gyllekøling derfor angivet som en stald med en BAT-krav fra en tidligere godkendelse.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastlagt emissionsgrænseværdier for husdyrbrug. Både BAT-krav og den faktiske ammoniak emission for bedriften beregnes i ansøgningssystemet. For den samlede bedrift er ammoniakemissionen ved anvendelse af BAT beregnet til maksimalt at måtte være 3.267 kg N/år (BAT-kravet). Ammoniakemissionen for det ansøgte projekt er beregnet til 3.108 kg N/år. BAT-kravet for ammoniakemission er dermed opfyldt.

Se desuden Miljøkonsekvensrapporten side 12-13.

Samlet set vurderer kommunen, at produktionen overholder krav til BAT for stalden/ammoniakfordampning.

## 2.9.2 Fodring

Fodring af dyr på IE-brug skal tilpasses dyrene, så foderet udnyttes optimalt i forhold til dyrenes forskellige vækst/livs faser. For at øge dyrenes udnyttelse af fosfor i foderet, og dermed begrænse mængden af fosfor i gødningen, skal der anvendes minimum enkelt dosis (100 %) fytase.

Da både anvendelse af fase-fodring og fytase er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (§46), er der alene stillet vilkår under Egen Kontrol, om at der ved tilsyn, skal kunne fremvises dokumentation for at dette overholdes.

## 2.9.3 Vand- og energiforbrug

For at leve op til BAT er der krav om, at forbruget af vand og energi optimeres. For at kunne følge op på dette, er det i første omgang nødvendigt at registrerer forbruget. Det nuværende forbrug fremgår af Tabel 2-6.

Tabel 2-6 Oversigt over forbrug af vand og energi ved nudrift og estimeret forbrug ved ansøgt drift.

	Forbrug
Vand til produktionen, m <sup>3</sup>	5.750
Elforbrug, kWh	96.000
Dieselolie, l	0

I Miljøkonsekvensrapporten er på side 15-18 beskrevet hvordan produktionen lever op til BAT i forhold til energi- og vandforbrug. Se yderligere i den miljøtekniske redegørelse side 15-16.

Der stilles vilkår under Egen Kontrol, om, som minimum, årlige registreringer af forbrug.

#### 2.9.4 Management og miljøledelse

En del af de handlinger der vurderes at være BAT, er nu indarbejdet i dansk lovgivning, og således umiddelbart gældende for alle IE-brug. Der skal således være et undervisningsprogram for ansatte, der skal være et miljøledelsessystem, og der skal være en beredskabsplan på alle IE-brug, som kan fremvises ved tilsyn.

Dette er yderligere beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten side 18.

Skanderborg Kommune vurderer, at produktionen til op til BAT i forhold til mangement.



